

Kommunstyrelsen
samt
kommundirektören

2023-05-02

Fremia
Box 16355
103 26 Stockholm

Besöksadress
Klara Södra Kyrkogata 1
Stockholm

08-702 54 00
info@fremia.se
fremia.se

Nyttja möjligheterna till mer idéburen välfärd i er kommun

Idéburna organisationer berikar den svenska välfärden, och gör stor skillnad för människor i utsatta livssituationer. Sedan den 1 januari i år finns lagregler som ger er kommun nya möjligheter att erbjuda era invånare välfärdstjänster i idéburen regi.

Vi tror att välfärden mår bra av alternativ vid sidan av den kommunala verksamheten. Men den idéburna sektorn har inte växt på det sätt som många hade hoppats och trott när välfärden öppnades för konkurrens.

Varför mer idéburen verksamhet?

Det finns många goda skäl att se till att den idéburna sektorn växer. Den bidrar till verklig valfrihet och mångfald. Den står stark i sina värdegrunder som främjar ett gott bemötande av de människor som verksamheten är till för. Den är nytänkande och innovationsdrivande. Många idéburna verksamheter engagerar också volontärer vid sidan om det professionella. Det skiljer dem från såväl offentliga som privata, kommersiella aktörer. När människor ger av sin tid, skapas mervärden i form av engagemang och tillit. Om det uppstår ett överskott återinvesteras det i verksamheten.

Nu finns också starka kvalitetsargument för mer idéburen verksamhet i välfärden. Forskare från Göteborgsuniversitet visar i en studie att idéburna äldreboenden sammantaget har bäst kvalitetsresultat. Bättre än kommunernas egna äldreboenden och bättre än alla andra former av privat drivna äldreboenden. En populärversion av studiens resultat bifogas och kan [laddas ner här](#)

Trots alla dess mervärden står de idéburna organisationerna i dag för en så liten del av den totala välfärden som tre procent.

Nyheter i LOU Och LOV ger nya möjligheter

Sedan årsskiftet finns nya bestämmelser som innebär att regionen kan reservera rätten att delta i upphandlingar till idéburna organisationer i välfärden, enligt LOU. Likaså kan kommunen reservera rätten att delta i valfrihetssystem, enligt LOV.

Med stöd i lagändringarna kan ni i kommunledningen skapa möjligheter för mer idéburen välfärd i kommunen. Famna och Fremia har, med hjälp av Reuterман advokatbyrå, tagit fram en juridisk vägledning för att underlätta för er att använda de nya lagreglerna. Den beskriver hur lagen kan tillämpas och vad som definierar en idéburen aktör i välfärden. Den juridiska vägledningen går att [ladda ner här](#). Den bifogas också skrivelsen.

IOP – ytterligare en samverkansmodell

Ytterligare en väg att samverka med idéburen sektor och civilsamhället är IOP, idéburet offentligt partnerskap. IOP kan vara ett bra sätt att gemensamt och långsiktigt möta viktiga samhällsutmaningar.

Famna och Fremia har gjort en gemensam kartläggning av 94 IOP:er i 13 kommuner och fem regioner. Rapporten beskriver vad ett IOP är och hur det fungerar, när det är en passande samverkansform och vilka juridiska förutsättningar som gäller. Vi hoppas att ni i kommunledningen kan inspireras av hur man i kommuner och regioner har skapat IOP:er för att laga glipor i välfärden. Vår kartläggning går att [ladda ner här](#). Den bifogas också skrivelsen.

Fortsatt dialog

Det är vår förhoppning att ni med hjälp av de nya möjligheterna i lagstiftningen, samt IOP, kan få mer idéburen verksamhet i er kommun. Vi uppmanar er att föra dialog med idéburna organisationer och föreningslivet om hur ni tillsammans kan fortsätta utveckla välfärden och lämpliga former för det. Hör gärna av er till oss i Famna och Fremia om ni har frågor eller funderingar.

Med vänlig hälsning

Ulrika Stuart Hamilton

Ulrika Stuart Hamilton
Generalsekreterare
Famna

Karin Liljeblad

Karin Liljeblad
Senior branschexpert
Fremia

Kontakt: Karin Liljeblad, karin.liljeblad@fremia.se 0720-76 24 64